

DRAGHELUL

Săptămânal independent

Inscris sub Nr. 13.1938 la Trib. Arad

ABONAMENTE:

Un an 300.—
Pr. bănci, industrii, toate inst. part. și publ. 2000.—

Director:

VASILE I. OSTOIA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA:

Arad, Str. Cloșca 7, Tel.: 19-91
TIPOGRAFIA, TEL.: 14-84

Războiul japono-american

Cu izbucnirea războiului japo-american, câmpurile Bellonei au devenit mai numeroase; zeul Marte nu-și mai găsește odihnă, e în plină activitate.

Acest războiu, deși s'a declanșat fulgerător, era de așteptat, căci nu se putea ca nobilul popor japonez să tolereze provocările americane, fără represalii.

Țara soarelui răsare, are toate șansele victoriei, dat fiind calitățile poporului, cu suflet sensibil dar viteaz, cu cel mai dezvoltat simț patriotic. Este destul de cunoscută dragostea japonezului față de trecut, de pământul sfânt al patriei, precum și de vechii ei eroi, pentru ca provocările, de care au avut parte în ultimul timp, să răscolească tot trecutul, care e foarte bogat în fapte mărețe și pentru ca evocând cavalerismul conducătorilor de oaste și eroismul înaintașilor să aibă darul de a exalta spiritele într'atât ca să socotească, ca și înaintașii lor, sacrificiul vieții drept cea mai mare fericire; un prilej oferit de Buddha să devină nemuritori. Deci, el pleacă la luptă cu hotărârea de a nu se mai întoarce. Pentru un japonez, viața prețioasă puțin, banii nimic, onoarea totul! Iar în această mentalitate a sufletului japonez, în care mândria națională se înălțănește cu religiozitatea simțului de demnitate, rezidă forțele ai căror puteri sunt invincibile.

Față de aceste forțe de creștere, ce se prezintă USA? Cu poporul său, predominant de elementul, care nu cunoaște noțiunea patriotismului, al cărui patrie e acolo, unde găsește posibilitate de exploatare — năpădind acele locu-

ri ca lăcustele — și ai căror lege e afacerea, închinându-se banului? Idol, cu puteri inerte și care nu le va ajuta. De acest adevăr își va da seama America în curând, precum și de faptul că, cetățenii săi — cei cari au provocat războiul — nu sunt apti pentru luptă, iar „poporul american” n'a iorit și nu vrea războiul. În plus se va adevăra că, pretenția de dominație anglo-saxoană, pe care au voit să le impună popoarelor, ca puteri mari, — în fond însă puteri slabe — este o pretenție absurdă, pen-trucă nu se întemeiază pe bază solidă, susținută doar de artificii. Ei nu pot fi conducătorii popoarelor civilizate, pen-trucă, adevăratul conducător nu este acela care călătorește pe valurile ridicate de gura lumii, — înțelepciune japoneză — a cărei ve-

racitate ne va pune în lumină, dovedind-o elocvent, actualul războiu japo-american, care totodată este războiul puterilor Axei. Tot acest războiu va dovedi și faptul că, lumea de treabă cade adesea pradă șarlatanilor și nu arareori ridică pe umeri pe trădători și hulește pe cei de credință! Recunoașterea acestui adevăr, însă, precum și răscumpărarea greșelilor, cere tributul sângelui! Cum tălcul războiului e multiplu, mai ales al Cruciadei din prezent, printre altele se va dovedi că, numai popoarele cari au reușit să adune în sufletul lor, măcar un dram, din lumina lui Crist, vor putea vedea la scâpărarea ei adevăratul drum, pe care-l nu vor găsi cei, cari n'au adunat în suflet decât neguri!

Angela E. Ostoia

Prietenul lui Roosevelt, ucigașul masselor

(ESS). — Arhiepiscopul de Baltimore și Washington, Curley, a condamnat de pe amvonul bisericii St. Dominic din New-York alianța politică și militară a Statelor Unite cu Sovietele. El a declarat că, noii prieteni ai Americii sunt răspunzători pentru uciderea a 20.000 episcopi, preoți și călugăriți în timpul războiului civil din Spania. Sub influența lui Stalin și a Sovietelor au fost uciși în Spania un sfert de milion de oameni. În Uniunea Sovietelor catolicii sunt persecutați de către autorități.

Acesta este pentru prima

dată că, arhiepiscopul Curley a luat o atitudine fățișă în această chestiune.

Discursul de amvon rostit de arhiepiscopul Curley, a produs în Casa Albă din Washington și în departamentul de stat o impresie deosebit de dezagreabilă, după cum anunță „New-York Daily News”. Aceasta, deoarece a fost atacat și ajutorul lui Roosevelt acordat Uniunii Sovietice, cât și pentru faptul că Stalin a fost numit un criminal sângeros, care zâmbea în timp ce în Ucraina mureau 3 milioane de oameni de foame.

Ca oaspești ai Inginerului Todt

D-nii prof. Const. D. Bușilă și Colonel Orezeanu au vizitat construcțiile autostrăzilor germane

D-nii prof. Const. Bușilă, ministrul lucrărilor publice și al comunicațiilor, și Colonel Orezeanu, directorul general CFR au vizitat Germania.

În alții demnitari români, ca oaspești ai ministrului Reichului dr. ing. Todt, au vizitat construcțiile autostrăzilor germane, care sunt în plină desfășurare. Ministrul Reichului a dat explicații pe șantier asupra mașinilor și aparatelor moderne de construit șosele, mașini și aparate, care urmează să fie utili-

zate și la construcțiile din România. Cu prilejul unei călătorii pe celebra șosea alpină s'a schimbat păreri asupra unor chestiuni în legătură cu viitoarea colaborare în domeniul construcției șoselelor, căilor navigabile și utilizarea energiei lor. Asupra acestor schimburi de vederi se va mai reveni.

Oaspeții au vizitat deasemenea instalațiile casei de odihnă a autostrăzilor germane dela Chiensee, unde au fost primiți de d. dr. Oswald.

(RDV)

Mai presus de toate: Patria!

„Totul pentru patrie, totul în patria ta, nimic în afară de patria ta.”

(MUSSOLINI)

Naționalismul integral și puterea noastră de sacrificiu pentru apărarea și propășirea patriei constituie o suficientă garanție că, destinul unui popor milenar și adânc înfipt în inima pământului, pe care trăiește, nu poate fi abătut cu ușurință din predestinată lui cale.

Dar, ca să se împlinească Scriptura întocmai, trebuie ca pelerinii să poarte o credință oarbă și nestăruțată în sufletul lor și din această credință să țâșnească în afară ca un torent inepuizabil, fanatismul religiei celei mai sublime: iubirea de țară.

Am mai spus-o și în alte rânduri și este chiar un adevăr, care nu mai poate fi discutat, că generația noastră are un rol covârșitor în existența, apărarea și propășirea acestui stat și nu ne este iertat, în momentele grele mai cu seamă, să nu ne concentrăm toate puterile noastre fizice și morale spre a da ajutorul nostru neprecupețit patriei.

Orice interes mărunț personal, în asemenea momente mari trebuie înlăturat din preocupările noastre și să ne îndreptăm toată atenția numai și spre postul de comandă și spre obligațiile importante ale rol, pe care-l avem în stat.

Orice separare, orice subterfugiu,

sunt egale unei dezertări de pe frontul datoriei cetățenești!

In ceiace ne privește putem fi siguri că, înfruntarea valurilor este în funcțiune numai de unirea, forța și virtuțile noastre naționale.

Să ne ridicăm cât mai sus potențialul moral și de muncă, să ne golim și conștiința și constanța și așteptând în liniște desfășurarea evenimentelor, să fim gata în orice moment pentru împlinirea datoriei chiar cu prețul oricărei jertfe.

Alături de armatele invincibile ale marelui popor german, comandate de cel mai genial om al timpului: Führerul Adolf Hitler, — România naționalistă înaintea spre glorie! Alături de acest popor vrednic, noi toți din tranșeele de luptă ale României naționaliste, trăim sau murim!

Munca germană ne învătă: cum să ne împlinim datoria.

Un luptător politic german: Johann Röser, scria prin anul 1920 acest mare și etern adevăr: „Nur dasjenige Volk ist wert, geachtet zu werden, dass das Bestreben hat, das Erkämpfte zu erhalten und alles, was noch notwendig ist, zu erkämpfen.”

CORIOLAN BĂRBAT

Interiorul pământului Noile cercetări geofizice Utopia faimoaselor rachete

Mantia litosferică a planetei noastre e cea spumă ușoară, primordială a materiei planetare, care în urma greutății ei specifice, mai mici, a rămas pentru noi — viitoarea și astăzi actuală — coajă terestră. Această materie periferică — litosfera — e și astăzi de o greutate specifică abia 2,2—2,5, pe când media barysferei (sâmburele gazos și mai greu) e de 3,3 gr. specifică.

Raportându-ne la ambele medii, avem înaintea noastră criterii, cari i-au condus pe unii la teorii mai dubioase, pe alții la cele mai consistente, asupra stării de agregare a pământului nostru.

Ultimele încercări ale fizicianului berlinez, prof. Franz Simon, de a-și preciza rezultatele de laborator (cu ajutorul heliului), — asupra stării de agregare, interioare a planetei

noastre — l-au aruncat în concluzii discordante față de rigiditatea teoriilor celor mai serioase, de cari se servește doctrina noastră: geofizica.

Eșuarea teoriei Simon

Analiza spectrală pentru cercetarea astrofizicii, ne-a dat rezultatele de astăzi asupra materiei periferice, în ce stare agregată se află; însă, sâmburii celor mai mulți aștri, e o chestie de viitor. Cu analiza spectrală și cu heliul, nu putem ajunge la acele rigide rezultate.

De aci și eşuarea teoriei profesorului Franz Simon, care ne spune următoarele: Unde e materie, acolo e vorba de greutate și presiune, între cari coeficientul caloric se raportează după coeziunea materiei.

După cercetările sale, materiile din sâmbure, rezistă la o presiune de 4000 de grade C., tocmai din acel motiv, că marea presiune le scutește de incandescență. Aceste materii sunt metalele. Deci sâmburele interior ar fi metalic și întreaga barysferă e un nucleu metalic.

Franz Simon, are însă alți antecesori la această teorie; deci numai încercarea sa cu ajutorul heliului, prezintă un interes pentru a confirma alte teorii anterioare, dar și acestea fără un suport serios. Din încercările sale cade imediat supoziția de 4000 de grade C, ca ultima rezistență a metalelor; în ce raport sunt cele 100.000 gr. C. ale interiorului față de fiziologia materiei sâmburelui terestru — e o altă chestiune de viitor.

Teoriile Zöpp și Günther

După Zöpprit, e coeficientul caloric al nucleului intern gazos de 10.000—20.000 gr. C., multiplicat de

unui la 100.000 gr. C. — coeficient arogant deocamdată. A stării și a afirmației în știință e una; — a convinge și a defini e altă. Plecăm dela cele mai rigide doctrine ale astrofizicii. Cum ajungi la temperatura nucleului de 10.000—20.000 gr. C, și la aceea de 100.000 gr. C. Comparând coeficientul nucleului solar de 20 mil grade C, putem accepta și considerabila cifră de 100.000 gr. C, pentru extreme temperaturii interioare a pământului, deși zonele plastice ale lui Zöpprit și cele de omogenizare a materiei susținute de teoria lui Sigmund Günther, admit numai un coeficient de 10.000—20.000 gr. C.

Zonele plastice sunt stratele intermediare între cele litosferice și gazoase. „Plastic”, numim noi geografii, materiile transcendente dela solid la gazos. Din moment ce numai nucleul sâmburelui terestru e gazos și gazele le împărțim în omogene și neomogene, în privința atomizării; de aci rezultă o mare di-

ferențiere pentru cifra de 100.000 gr. C.

Dela suprafața nivelului terestru, până la punctul geometric al sâmburelui gazos, sunt 6380 km. O distanță comparativă: lungimea Nibului dela izvoare până în dețtă. Din această cifră, sunt numai 40 km. poșghită, ce o numim scoarța terestră.

Poșghita are zone intermediare plastice, de tranziție la nucleul gazos de o grosime circa 500 km., (multiplicată de unii la 1300—1300 km.) De aci în jos, circa 5840 km. ar aparține zonelor externe și celor interne, cari reprezintă marea nucleu gazos. Cât s'a străduit omeni-rea pentru aceste cifre, e o altă chestiune, de care nă vom ocupa cândva, separat. Acesta teorie a lui Zöpprit — S. Günther, despre starea adevărată, agregată, — gazoasă, trebuie să-i acordăm o atenție mai mare.

LUCIAN COSTIN

(Va urma)

URANIA:

TEL.: 12-32
cinematograful filmelor de „aur“

Repr.: la orele 5, 7.15 9.15
AZII PREMIERĂ!
Filmul muzicii și a veseliei!
Filmul dragostei pătimase...
Un original film spaniol!!!

„Dragoste de Toreador“

Viața plină de chin și sacrificii a femeii, care se jertfește pentru dragoste... Cel mai muzical film al anului!
Jurnale.

Adunarea ziaristilor

In cadrul organizării profesionale, la 11 crt. a avut loc la București, o adunare a ziaristilor și directorilor de ziare din Capitală și provincie, la care a luat parte d. prof. Mihai Antonescu, vicepreședintele consiliului de miniștri, făcându-i-se o caldă primire la sosire.

După mai multe cuvântări, cari exprunau mulțumirea breslașilor scrisului pentru intenția guvernului de a da o formă legală profesiunii de ziarist, care de altfel era și dorința lor, a luat cuvântul d. prof. Mihai Antonescu.

D-sa a mulțumit pentru caldă primire, având cea dintâi întâlnire cu breslașii scrisului. In cadrul ex-

pozcului rostit, care a fost de mai multe ori întrerupt de vii aplauze, d-sa a expus principiile, după care se va proceda la organizarea corpului ziaristilor, precum și de scopul pe care va trebui să îndeplinească această nouă organizație.

Astfel s'a aflat că, guvernul intenționează a sprijini pe cei cărora le revine educarea masselor, în strânsă colaborare cu guvernul, în această nouă organizație, în cadrul căreia d. Vicepreședinte al consiliului de miniștri dorește și organizarea cassei de pensii pentru ziaristi.

Proeclele expuse au fost primite cu mult entuziasm.

Informațiuni

(ESS). — După cum anunță agenția telegrafică norvegiană din Oslo, a murit cunoscutul compozist norvegian Christian Sinding, în seara zilei de 3 Decembrie, în vârstă de 85 ani.

In luna Noembrie a avut loc inaugurarea festivă a Universității din Paris sub conducerea rectorului Gidel și în prezența celor 5 decani ai facultăților precum și a numeroase personalități. Inscriserile la toate facultățile, îndeosebi la cea de drept și filozofie, au fost cu mult mai numeroase decât în anii precedenți, cu toate că trebuie să se țină aci seama că, au fost excluși evreii, dela universitate, la Sorbonne, numai 3% din numărul total al studenților fiind evrei.

Cunoscuta publicație literară „Das XX. Jahrhundert“, care apare în editura Eugen Diederichs, Jena, a instituit un premiu de 1000 mărci pentru cea mai bună novelă, cu scopul de a încuraja pe tinerii poeți.

Un roman al d-lui Liviu Rebreanu apărut la Viena în traducere germană: „DIE ERDE, DIE TRUNKEN MACHT“. („Pământul care te cheamă“). Editura „Wiener Verlagsgesellschaft“

Recent a apărut în vitrinele librăriilor germane, în traducerea d-lui prof. Konrad Richter din București,

romanul d-lui Liviu Rebreanu, „Ion“. Despre acest roman, care în traducere a căpătat titlul „Die Erde, die trunken macht“ (Pământul care te cheamă), d. Georg Meyer, unul dintre cei mai apreciați critici literari ai Reichului, scrie următoarele: Un roman al țărănimii române, pe care-l citești cu interes crescând. Lumea unui sat românesc este prezentată în culori vii, o lume, din care nu lipsesc nici deosebirile sociale, populare și naționale.

Săptămâna Mozart la Sofia

Academia națională de muzică din Sofia a organizat cu prilejul comemorării a 150 de ani dela moartea lui Mozart o „Săptămână Mozart“. In programul bogat al acestei săptămâni comemorative, au figurat între altele șapte concerte, dintre care patru au fost executate de profesorii, iar trei de către studenții și elevii Academiei. (RDV)

Costul veseliei

Experiență

— D-ta singur ești vinovat de accidentul de automobil. Eu am o experiență în privința șofatului de 10 ani.

— Ei și? Eu, doamnă, am o experiență de 60 ani, în mersul pe jos!

Motiv plauzabil

— De ce ai fugit de acasă, săraca de tine? Ai mamă vitregă?

— Nu, dar cumpărase un pieptene, nou și vrea să mă pieptene cu el!

Apreciere

— Cât timp mi-am scris romanul, n'am putut închide ochii!

— Eu când am început să-l citesc, imediat am adormit și de atunci îl întrebuițez în loc de somnifer!

Higiena

Doamna Imbogățescu, doritoare de obiecte istorice și unice, găsește un pat, care-i atrage atenția. Vânzătorul căutând să o înduplece, spune:

— Acest pat, doamnă, este absolut autentic și vă pot proba că, în el a dormit Marchiza de Pompadour!

— Bine, îl cumpăr — se decide doamna Imbogățescu, — dar mai întâi să mi-l desinfecțezi...

„AZUR și OTEL“

COLȚUL LITERAR

Plutește o umbră *)

Plutește o umbră prelungă pe Tară
la vale, cât poți să cuprinzi,
sub mătulele stresini, din văi
de pân' se termină ale Patriei grinzi.

Plutește o umbră pe aproape de lume,
din zori până în noaptea cea mai târzie,
ce-i măsură pașul, și-o strigă pe nume,
ca bun'alinare pe rană să-i fie.

Plutește o umbră pe frunte-aplecată
a oricărui frate de cruce, sârman,
ce pradă, pe Mureș,

Plutește o umbră în stâncă
și-n șopotul apei rămiescului plai,
ce-așteaptă momentul, ce nu este încă,
multimei, c'alt' dată, să-i strige: no, hai!

*) Din volumul sub tipar.

Traian Mihăilescu

Imi iubesc Sângele și Țara

Sunt un mândru româncaș, sânge de roman,
In furtuni și vijelie nu mă tem de nori,
Ard pe umerii-mi de piatră nouile aurori
Ce mă înalță omenirei, neamurilor Ban. —

Și în orice luptă chiar de cad eu tot biruesc,
Pentru că-mi iubesc Sângele și Țara, Neamul Româncaș.

Sunt un fiicănaș cu aripi ca un vulturăș
Și în zboru-mi stăpânesc apele și munții, —
Eu în moarte îmi găsesc bucuria nunții
Și mi-e sufletul în doina unui ciobănaș —

Și în orice luptă chiar de cad eu tot biruesc,
Pentru că-mi iubesc Sângele și Țara, Neamul Româncaș.

Sunt voinic din poveste, am puteri de smeu,
Cremenea și dușmănia le sfărâm c'o mână
In războie ca și'n pace Patria mi-i stăpână
Și nu mă închin cu dreapta decât lui Dumnezeu.

Și în orice luptă chiar de cad eu tot biruesc
Pentru că-mi iubesc Sângele și Țara, Neamul Româncaș.

MIHAIL BADESCU

Moartea clownului

Iul Ion Aurel Manolescu

Otto, clownul circului a murit
Ascară la reprezentația de gală,
Când în rolul unui tip tâmpit
Își făcea intrarea triumfală.

Când trupul i-s'a prăbușit
A oftat alcoolice toba mare,
Numai spectatorii au zâmbit
Și-a gemut trombonu' a liberare.

Albe ca și pulberea de cretă
S'au mișcat vreo două, trei, batiste
Și a curs o lacrimă discretă
Printre genele frumoasei baletiste.

GEORGE PAUN

CULTURĂ ȘI SCRIS ROMÂNESC

Scrisul autohton trăiește acum unul din acele zile inferioare de creație și de răsplindire, pe care le dau o îndrumare, care se situează alături de elementele identice de tradiție și de concepție. Scriitorii, — mai ales cei tineri, — se îndreaptă spre un șablon oficializat al scrisului actual. Publicațiile nu mai apar ca odinioară, vii, pline de gând și de preocupări noi; vitrinele sunt pline cu cărți slabe, iar pe stradă se vând foi ieftine de un leu și reviste „cu poze“. Poate că și conjunctura economică este de vină, dar mai este de vină și scriitorul tânăr, ca și cel bătrân, care și-a închiriat pana și talentul întâmplărilor și obișnuirilor formule de polițete contemporană. In această situație se mai mîră anumiți domni dela anumite ziare naționali-

ste (!) care apar acum, că nu intră pe scena scrisului poetul, care să cânte „virtuțile, sufletul și vitejia“ nu știu cui, nu știu unde?

Când a sgetat inima Italiei, G. d'Annunzio intruchipa morile aspirațiilor ale generației sale; când s'a aruncat fulgerător asupra contemporanilor, Mihai Eminescu sintetiza în pana lui dreptul la viață al Românilor, dreptul total, absolut, în înțelesul cel mai pur al noțiunii. Și G. D'ANNUNZIO și MIHAI EMINESCU au rămas în cultura Patriei lor făclierii veacurilor care vor veni.

Azi, revistele de cultură au dispărut cu desăvârșire. Tinerii scriitori încep să facă ziaristică, să pătrundă în lumea teatrului prin culise, să aplaude scene mediocre din comedii streine pe o bancă din

fund, la un cinematograful oarecare din centrul Capitalei sau din Dudești, să se întrețină „amical“ cu nu știu care baletistă din trupa d-lui C. Tănase. Când cântă, — rar, — Patria, se vede destul de bine coorda falsă, anostă, fără mare pasiune pentru reînvierea de mâine, când plânge pe un mormânt proaspăt o face din obligație, fără să simtă „nevăzute, mii de fire spirituale“, care ne leagă, pe noi cei de azi cu morții noștri de ieri.

Cronica literară, — cea obiectivă, — a dispărut cu desăvârșire, cronică dramatică, — cu două sau trei excepții la unele cotidiene, — se obligă să facă o reclamă în plus cutărui sau cutărei actor sau actrițe. Nicio pasiune pentru creație, nicio pasiune pentru relevarea creației. Poate numai în plastică, unde ziaristul pare a nu se pricepe, s'a păstrat competența, bunul simț și obiectivitatea.

Iată de ce trebuie publicații noi, trebuie reviste care să ridice scrisul metropolei din amorțea semi-iudaică, în care s'a împotmolit de câțiva timp. Ceea ce trebuie, este o publicație vie, cu străfund în inima celor ce au roborit pentru un mai bine românesc, în scris, înaintea noastră. Căltorul, intelectualul de azi, poposind asupra lor să se vadă în acele pagini așa cum este, cu toate defectele lui, cu calitățile lui. Atunci, abia, am putea spune că scrisul românesc se găsește pe un drum corect, drumul bătut temeinic cu pas de vișor și de legendă de un Mihail Eminescu, Valeriu Cărdu, Mihail Săulescu, Constantin I. Goga și de alții..

Cultura românească se găsește într-o fază aspră a existenței ei. Generațiile s'au subrezit și duc o viață amorfă, aproape vegetativă. Peste tot grija zilei de azi, grija zilei de mâine... Căutăm, zadarnic.

printre noi un Vasile Conta, un Pârvan, un Christescu, un Nae Ionescu, care să ne dea făclia culturii noastre autohtone s'o ducem mai departe. Dar nu-i găsim? Să fie oare așa? Să fi plecat dintre noi Pârvan, să fie plecat total Nae Ionescu? Pe undeva, poate, ei duc spre mai departe cultura și gândul lor; ei au scris, viu, în suflete; au imprimat acestui veac românesc credința în destinul lui vijelios. Iată de ce scriitorii tineri de azi trebuie să creadă în ei, să creadă în viziunile profetice.

Este datoria generației noastre să lupte pentru cultura noastră și să creadă în ea. Sunt resurse mari, care trebuie exploatate, sunt elemente de creație care se cer valorificate.

Numai așa vom putea pregăti un drum hotărât al culturii noastre. Octombrie, 1941.

G. Pârlea

Organizarea economică a regiunilor ocupate din Est

Cunoscutul economist Mu thesius, publică următorul articol în „Deutsche Allgemeine Zeitung”:
(ESS). — Peste zecina care duce de la Riga la Pleskau, bate un vânt puternic și plin de praf, în momentul în care pășim peste granița rusească, în colțul nord-estic al vechei Lituanii. Această călătorie, organizată de serviciul economic și înzestrare a Marelui Cartier

general, este destinată pentru organizarea economică-militară, care sunt formate din ofițerii de administrație și de economie, deci din oameni de specialitate, care merită însă toată considerația, deoarece munca lor este deosebit de importantă pentru războiu.
Munca noastră o inaugurăm, în cadrul acestei organizații economice-militare, la Kaunas, capitala de odinioară a micului stat litua-

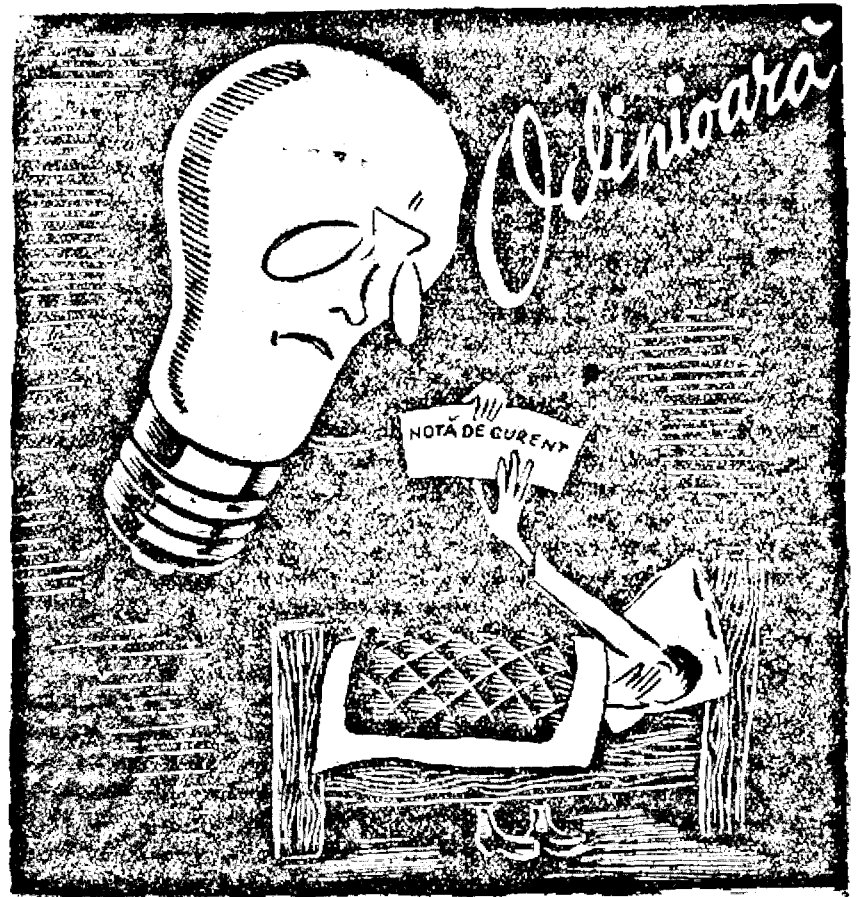
nian, într'un arsenal al armatei bolșevice, un complex de întreprinderi de mari proporții, cu un parc de mașini pentru repararea carurilor blindate, a bateriilor etc. Arsenalul a fost aruncat în aer de către bolșevici în momentul retragerii lor din Kaunas, cu atâtă temeinicie, încât trupele germane n'au găsit decât un morman de ruine, înodit nișmenii nu putea crede că, din aceste ruine se va mai putea scoate ceva. Dacă un aparat cilindric de găurit, care a fost deteriorat de incendiul și prăbușirea clădirii, și după ce a stat și câteva săptămâni în ploaie, ne face o impresie penibilă, ne putem imagina ce înfățișare desolantă pot să aibe sute din aceste mașini, care sunt scoase din dărămăturile arsenalului din Kaunas. Dar comandamentul economic din Kaunas, care a intrat imediat după ocuparea orașului de către trupele luptătoare în Kaunas, realizează imposibilul și acest arsenal se găsește de acum parțial în funcțiune. Se construiesc în grabă bărci și cea mai mare parte dintre mașini sunt reparate în urma unei munci miglăoase, servind apoi cauza înarmării germane.

Intre timp comandantul economic Kaunas s'a transformat în comandamentul de înarmare, căci Lituania a primit o administrație civilă și acum organizația economică militară lucrează după aceleași principii și cu același titlu ca în patrie.

Comandamentul economic, care își are sediul la Pleskau, și-a început munca în felul următor. Înainte de toate a fost organizat un oficiu de muncă, ca populația să fie atrasă și îndreptată spre muncă. În al doilea rând s'a deschis o fabrică de pâine și în al treilea rând sa condiționat cartela de pâine de dreptul de muncă, cine lucrează, are și să mănânce. Comandamentul economic, care se îngrijește, ca poporul să se ocupe cu lucruri, care să servească trupelor de front, înființează întreprinderi pentru prelucrarea blănilor, construcția de material pentru bărci și altele. O armată nu are nevoie numai de munițiuni, ci are mii de alte necesități. Incepând dela perile de dinți, până la mănuși, dela țigări până la oate de gătit. Trebuie procurată sticlă pentru geamurile bărcilor, sobe și paturi, saltele cu paie și taburete. Astfel comandamentul economic se transformă într'un gen de concern industrial cu un caracter întreprinzător. Din acest tablou nu lipsește nici măcar „banca”, care ia forma unui oficiu de clearing, care se îngrijește de circulația monetară a diferitelor ramuri ale acestui concern.

Construcția căii ferate Mediterana-Niger

Berlin, 9. — (UTA) Calca ferată transsahariană, a cărei primă porțiune dintre Colomb-Bechar-Reggon se inaugurează peste câteva zile, a primit denumirea în urma dispoziției Marelui Pétain, de calea ferată: Mediterana-Niger (Mediterranée-Niger). În acest fel, această cale de comunicație feroviară leagă împreună două regiuni foarte prețioase, cari nu se bucură de binefacerea fluviului Niger, însă după asanarea, comasarea și creșterea unor puternice irigațiuni, circa 10 milioane de hectare vor fi transformate într'unui din cele mai fertile ținuturi, de o covârșitoare importanță economică, mai ales în domeniul culturii bumbacului. Construcția întregii căii ferate Mediterana-Niger va dura circa 4 ani, zilnic fiind realizați doi până la 4 km. de construcție, iar cheltuielile au fost stabilite la 5 miliarde franci francezi.

AZI este ușor să scapi de grija risipei exagerate de curent, — ajunge să întrebuințezi prețutindeni becuri alb-strălucitoare TUNGSRAM-KRYPTON, cari economisesc la consumul de curent mai mult decât prețul lor de cumpărare.

TUNGSRAM KRYPTON

Asortiment bogat în articole de birou, rechizite școlare, papetărie, cărți literare române și străine, prețuri fixe și sub orice concurență găsiți numai la:

„MINERVA”

Librărie și papetărie En-gros și Eu-detail
Propri.: **M. ALMAȘAN și R. NEAGU**
Arad, Bul. Regina Maria 28
TELEFON Nr. 20-66

Sporirea considerabilă a culturilor de bumbac în Italia

Berlin, 5. — (UTA) Culturile de bumbac italian, care în 1935 abia acopereau 3000 ha., ocupă o suprafață astăzi de 100.000 ha, conform planului minuțios stabilit înainte, încadrându-se armonios programului de produse agrare ale Italiei. Prin culturile de bumbac extinse primordial în sudul Italiei, sunt asigurate mai multe milioane de kilograme de fibre și cantități aprecia-

bile de uleiuri. Din măsurile oficiale de stat, luate în privința economiei bumbacului, se reliefează faptul că, economia bumbacului italian se pregătește pentru un stadiu de dezvoltare și mai mare după terminarea războiului. Pentru acest scop s'au construit în orașele Catania, Foggia și Littoria, silozuri absolut moderne și instalații speciale pentru fabricarea uleiului.

O aniversare

După un an de activitate în comerțul românesc, micul restaurant „Grănicerul”, proprietar Petru Ruja, trece la 15 Decembrie 1941, în al 2-lea an de muncă rodnică.
Servește cele mai delicioase lichioruri, rachiiuri, vinuri și mâncările cele mai gustoase, cu adevărat gust de casă, dela 15 Decembrie până

la 2 Ianuarie 1942, cu prețuri foarte reduse.
Este cel mai curat, cel mai frumos aranjat și asortat din tre restaurantele mici din Arad.
Faceți o vizită și veți vedea ce rareori ați văzut!
Arad, str. Maresal Averescu Nr. 3. Telefon 21-86.

Pierderile de tonaj comercial francez dela semnarea armistițiului

Berlin, 5. — (UTA) Dela semnarea armistițiului din iunie 1940, Franța a pierdut 188 de vase franceze, însumând un tonaj de 800.000 de tone, care au fost victimele acțiunilor vrăjmașe ale flotei de război britanice, 37 vapoare franceze cu un total de 140.000 tone, au fost nimicite de către vasele de război britanice, în mai multe cazuri, echi-

pagiile franceze s'au văzut silite să scufunde ele înșele vasele lor. Alte 105 vapoare franceze înregistrând 420.000 tone au fost confiscate de Englezi, și în plus, 46 de vapoare franceze, cu un total de 231.000 tone au fost asigurate de capturele de Britanici, în pofida tuturor legilor și drepturilor internaționale.

„SPOR” E. SEITZ

cel mai mare magazin de fierărie, mașini de gătit, fabricație proprie, obiecte speciale de menaj. Arad, Piața AVRAM IANCU, lângă Zimmermann, magazin de piele

O mină sovietică, desfăcută de soldați germani. (PK. Ob.)

De sfintele sărbători vizitați magazinul

M. Medrea

ARAD, BUL. REGINA MARIA NR. 16

unde vă așteaptă un asortiment bogat în stoffe cu prețuri moderate

Dacă doriți să faceți o mare bucurie copiilor D-voastre de sărbători,

VIZITAȚI MAGAZINUL:

VICTORIA IONUȚAȘ

din Arad, Bulev. Regina Maria No. 20 unde a sosit un mare stoc de jucării frumoase din Germania. Mare asortiment în cărucioare pentru copii și păpuși. Biciclete, triciclete, roții și toate articolele de sport. Acordeoane, patefoane, plăci de telefon și orice alte instrumente muzicale. Geamantane, genți, poșete pentru dame și tot felul de articole de piele și cauciuc

Sprîjinii această firmă pur românească!

Lupie de stradă într'o localitate sovietică. (PK. Ob.)

Sigantul se clatină

de dr. FRITZ MESKE, coresp. de război

(PK) Dela bătălia de încercuire dela Viasma, aspectul războiului din Răsărit s'a schimbat foarte repede și fundamental. După terminarea victorioasă a operațiunii de încercuire și distrugere sistematică a forțelor inamice, armata germană este pe tot lungul frontului într-o continuă înaintare, în timp ce inamicul începe să dea tot mai mult semne că, panica generală îi cuprinde masele. Peste tot se observă năruirea forțelor bolșevice sub presiunea formidabilă a armatelor germane. Sfârșitul e aproape.

Desigur că, soldatul sovietic nu-și dă seama cât de disperată a devenit situația Uniunii Sovietelor, mai ales în ultimele zile. I se ascund succesele germane pe întreg frontul. Dar există o limită până și pentru această ființă obișnuită să răbde fără să crâcnească, soldatul sovietic. De săptămâni întregi comisarul trimis pe front valuri după valuri de oameni; numai primele rânduri au arme, celelalte fiind nevoite să-și facă rost dintre cele lăsate de tovarășii, cari cad primii în foc. În fiecare noapte se cară înapoi în tului cantități imense de arme luate dela soldații bolșevici morți, pentru înzestrarea celor cari vor intra în luptă a doua zi. E dela sine înțeles că această situație nu va rămâne mult timp fără să producă groază chiar în sufletele întunecate ale celor crescuți în școala bolșevică, unde au învățat să nu mai simtă nimic, să nu-i miște nimic.

După cum povestesc numeroși prizonieri, s'au petrecut acum la încercuirea dela Viasma, pentru întâia oară, scene de panică sângeroasă în masă. Inebuniți de groază, soldații bolșevici s'au năpustit asupra comisarilor și i-au împușcat cu grămadă. Mulți ofițeri și-au părăsit trupele și când au văzut că, nu mai au nici o ieșire, s'au sinucis. Pentru prima oară în această bătălie soldații, rămași fără conducători,

s'au predat în număr mare trupelor germane, cu arme, material, aparate, etc. De unde până acum în majoritatea cazurilor, soarta bătăliilor în apropiere se decidea în lupta corp la corp, de astădată operațiunea de curățire a cercului dela Viasma s'a făcut cu mult mai repede decât de exemplu la Smolensk, datorită prăbușirii moralului trupelor sovietice.

Tancurile noastre năvăleau vijelios în rândurile inamicului, care fugea în dezordine, loveau crunt și sileau pe fugari să se oprească, pentru a fi apoi din nou loviți de moarte. Un divizion german de tancuri, care înainta la Kalinin, s'a găsit deodată în fața unei secții motorizate inamice, care se retrăgea și care nu se mai putuse salva din cauza nenumăratelor tunuri, tancuri și camioane sovietice distruse pe șosea, făcând-o impracticabilă. În aceste zile infanteria noastră a săvârșit acțiuni demne de a rămâne în istoria războaielor. Deși avea în spatele ei sute de kilometri parcurși în goană și nenumărate lupte grele, nu slăbea nici o clipă inamicul, pe care îl urmărea pas cu pas. Grupurile de comandă trebuiau să se mute de câteva ori pe zi pentru a urma trupele în continuă și vijeliosă înaintare.

Totul a mers ca pe roate, cu toată imensitatea spațiului, element de favorabil în special serviciului de aprovizionare, care vine din urmă. Zi și noapte aviația noastră a tocat armatele sovietice în retragere, centrele de aprovizionare și legăturile cu spatele frontului. Fiecare soldat, dela primul comandant până la cel mai umil conducător de căruță, a avut aici rolul lui determinant în obținerea victoriei.

E de neînchipuit câtă hotărâre, voință de a rezista și spirit de jertfă a cerut soldaților de toate armele această fază fulgerătoare a campaniei din Răsărit. Niciodată însă vigoarea, curajul și certitudinea victoriei n'au fost mai puternice decât în aceste zile, când am înscris una dintre cele mai mari fapte de arme ale timpului, pe care îl trăim. Nu sunt prea chipeși acești infanteriști germani, cari au luptat până la porțile Moscovei numai prin noroaie; dar cel care trăiește aceste clipe, ziua cu focul izhânzii în privire și seara cântând lieduri din patrie la focul bivouacurilor, va avea să se mândrească tot restul vieții de a fi trăit aceste vremuri crunte ca soldat german.

Obolul pentru AJUTORUL DE IARNĂ este o îndatorire cetățenească!

De CRĂCIUN

GHEȚE
PANTOFI
GALOȘI
ȘOȘONI
BOCANCI

și tot feluri de articole
de modă bărbătească
găsiți la magazinul

Apponyi

Arad, Bul. Reg. Ferdinand 1

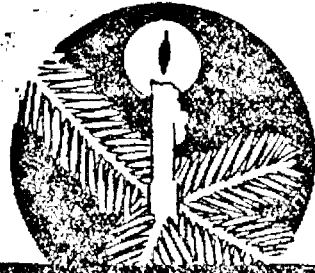

O parte a orașului Smolensk distrus de către sovietici. (PK. Ob.)

NUMAI LOTERIA
Vă puteți face cu
ADEVĂRAT FERICITI
de Crăciun

Nu întârziți, preschimbați-vă lozul sau intrați în joc la cl. 2-a și astfel participați la noul ciclu de **MILIOANE** ce-î oferă Loteria de Stat.

LOTERIA 26 PE CLASE
"VICTORIA DELA RĂSĂRIT"
CLASA 2-a

TRAGEREA
21 și 22

Decembrie 1941

LOTERIA DE STAT

Două treimi din căile ferate Sovietice în posesia germanilor

Berlin, 7. — (UTA) Armata germană a ocupat în timpul celor 5 luni ale campaniei din Răsărit, 1.700.000 kmp. din teritoriul rusesc. Forțele armatelor germane au cucerit nu numai un teritoriu cu o populație de 75 milioane de locuitori, din cei 190 milioane ai întregii Rusii, și în acest ochip, nu numai 75% din întreaga Rusie Sovietică se află în mâna Germanilor, ci în plus, s'a luat în posesie și 2/3 din întreaga rețea a căilor ferate sovietice.

Rețeaua feroviară sovietică însumează o lungime de circa 94.000 de kilometri. Dintre aceștia, 50.000 km. sunt în posesia Germanilor. Acești 50.000 km. includ porțiunile de cale ferată de cea mai mare valoare și în același timp cu traficul cel mai ridicat. Restul de 44.000 km. de căi ferate rămase sovietice cuprind porțiuni feroviare, care se află în raza de acțiune a operațiunilor germane, fiind expuse unei continue grindine de bombe a aviației germane. O singură cale ferată care deservește traficul Moscova-Vladivostok, deci calea ferată transiberiană, care însumează 9336 km., se află în afara razei de acțiune a operațiunilor. Insa nici această cale ferată, nici aceia care deservește regiunea Uralilor, nu se poate compara cu rețeaua feroviară intrată în stăpânirea armatei germane. Prin urmare, în realitate, sovieticii nu dispun decât cel mult 30.000 km. de căi ferate, cari aproape toate sunt simple.

Cititi și răspânditi

Drapelul

Tip. LOVRIC & Co. Arad

Ultima oră

EXTERNI

Războiul din Pacific

Tokio. — Corespondentul agenției Havas OFI transmite după agenția japoneză Domei: Trupele japoneze debarcate în peninsula Malaya au pătruns adânc în liniile inamice. Au capturat 20 tancuri, 60 care blindate și 60 tunuri.

Marina și aviația japoneză a scufundat mai multe vase de linie și purtătoare de avioane, cauzând Statelor Unite o pierdere de tonaj de 27 mii tone, iar Angliei de 8 mii tone. Au fost doborât 129 avioane britanice și distruse 100 autocamioane.

Hong-kong în bătălia tunurilor japoneze

Nanking. — Purtătorul de cuvânt al armatei japoneze, după ocuparea localității Kaulung, a somat Hong-kongul să se predă, aflându-se de

acum în bătălia tunurilor japoneze. După cum se află, Guvernatorul Hong-kongului a refuzat predarea orașului.

Schimburii de telegrame

Berlin. — Cu prilejul semnării pactului, prin care Germania și Italia, alături de Japonia, se consideră în război cu USA, Regele-Împărat Victor Emanuel a trimis o telegramă Führerului, mulțumind pentru cuvintele adresate M. Sale în momentul solemn, când armele Japoniei s'au înfrățit cu ale Germaniei și Italiei.

Deasemenea Împăratul Japoniei trimis o telegramă, dând asigurări că, Japonia va lupta până la victoria finală, pentru crearea unei noi ordini mondiale.

Un schimb de telegrame a avut loc și între Duce, Führer și d. Toji precum și contele Ciano, d. Ribbentrop și d. Togo.

Înteruperea legăturii între USA și Guam

Washington. — Ministerul Marinei americane anunță că, nu se poate obține legătură cu insula Guam

nici prin cablu, nici prin radio. Se crede că, a căzut în stăpânirea japonezilor.